

Česko již podpořilo kombinovanou přepravu více než miliardou korun. Na její podporu zamíří další prostředky

12.9.2024 - Libor Krejčí | Centrum dopravního výzkumu

Společnou snahou Centra dopravního výzkumu a Ministerstva dopravy je snížení emisí v nákladní dopravě tak, aby bylo možné dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050. Jedním z hlavních nástrojů na snížení emisí v dopravě je rozvoj efektivního, provázaného a multimodálního dopravního systému. Synergické využití předností více přepravních módů nabízí kombinovaná přeprava. Veškeré informace o tomto způsobu přepravy jsou pro jednotlivé cílové uživatele přehledně připraveny na webové stránce kombinovanapreprava.cz. V letošním roce budou k aktuálním možnostem využití kombinované přepravy realizovány webináře pro silniční dopravce, zasilatele, odesilatele i příjemce zboží a také přednášky na vysokých školách.

Česká republika se v tzv. Pařížské dohodě zavázala přispět k udržení nárůstu průměrné globální teploty pod hranici 2 °C v porovnání s obdobím před průmyslovou revolucí. V návaznosti na tento cíl vznikla Zelená dohoda pro Evropu (European Green Deal), která v hlavních obrysech určuje způsoby dosažení závazků vyplývajících z Pařížské dohody. Cílem Zelené dohody pro Evropu je dosažení klimatické neutrality v EU v roce 2050. *„Z hlediska sektoru dopravy lze za nejdůležitější cíl považovat snížení emisí skleníkových plynů z dopravy v EU do roku 2050 o 90 %. Jedná se o ambiciózní cíl, k jehož dosažení je nutné implementovat řadu opatření na úrovni jednotlivých členských států.“* doplňuje Libor Krejčí z CDV. Mezi významné producenty emisí skleníkových plynů patří i sektor nákladní dopravy. Dokument proto taktéž obsahuje cíl převést do téhož roku 75 % vnitrozemské nákladní přepravy, kterou v zemích EU zajišťuje silniční síť, na železnici a vodní cesty. Synergické využití předností více přepravních módů nabízí kombinovaná přeprava, při které je hlavní přepravní trasa mezi překládkovými terminály realizovaná po železnici, případně po vodě a svoz/rozvoz přepravní jednotky z/do terminálu po silnici.

Za tímto účelem byly z dotačních programů podpořeny mimo jiné investice do zvýšení kapacity železniční dopravní infrastruktury a také do veřejných terminálů kombinované dopravy, v nichž probíhá překládka přepravních jednotek mezi jednotlivými přepravními módy. Rozdělení přepravních výkonů mezi jednotlivé druhy dopravy je však ovlivněno řadou faktorů, včetně těch ekonomických. Nepříznivá energetická situace, která způsobila výrazná skoková zvýšení cen v (elektrické) železniční přepravě a tím pádem i v kombinované přepravě v řádu desítek procent, byla jednou z příčin nižšího využití kombinované přepravy v nedávné době, i přes jinak vhodně zacílené investice na její podporu.

Ministerstvo dopravy dlouhodobě podporuje kombinovanou přepravu zejména pomocí operačního programu Doprava (dále jen OPD).

V předešlém období byly rámci OPD 2 (2014–2020) realizovány 4 výzvy pro podávání projektových žádostí, podpořeno bylo 10 projektů týkajících se 7 terminálů. Celkově bylo z prostředků OPD čerpáno cca 650 mil. Kč z prostředků OPD.

V aktuálním programovém období OPD 3 (2021–2027) byla realizována 1 výzva, v níž byly k předložení 3 projektové žádosti, které byly doporučeny k podpoře.

Kromě toho je možné využívat pro projekty terminálů na území ČR také prostředky nástroje pro propojení Evropy CEF, z něhož byly v období 2014–2020 podpořeny 2 terminály (EU příspěvek cca 350 mil. Kč) a v období 2021–2027 zatím jeden projekt (EU příspěvek cca 70 mil. Kč). Pro dané

zaměření bude možné projektové žádosti předkládat ještě minimálně v letošní výzvě.

Ještě v letošním roce bude v rámci operačního programu Doprava 2021–2027 vyhlášena nová výzva zaměřená na podporu rozvoje železničních vleček, tedy včetně projektů zaměřených na kombinovanou přepravu.

V dalším období je připravováno využití prostředků z Modernizačního fondu, který bude zaměřen jak na oblast vozidel, tak na překladiště kombinované dopravy.

„Pro širší využití kombinované přepravy je důležité synergicky podpořit širší povědomí o těchto možnostech co největšímu okruhu potenciálních uživatelů. Centrum dopravního výzkumu proto realizuje s podporou Ministerstva dopravy projekt Tvorba informačního portálu kombinované dopravy a vzdělávání nové generace logistiků zaměřený na poskytnutí aktuálních informací o kombinované přepravě. Cílem projektu je tvorba webového portálu se zaměřením zejména na tzv. kontinentální kombinovanou přepravu bez návaznosti na námořní přepravu, kde je prostor pro širší využití kombinované přepravy. Projekt dále spouští rozsáhlou kontaktní informační kampaň, jejíž součástí je prezenční realizace vzdělávacího programu pro studenty, včetně možností exkurzí v terminálech kombinované přepravy. Proběhnou také online webináře pro členy profesních svazů a sdružení a vzniknou i další materiály k popularizaci webu pro odbornou veřejnost,“ uvádí situaci Libor Krejčí z CDV.

Webový portál kombinovanaprepara.cz obsahuje elektronický vzdělávací program (e-learning), který je cíleně připraven pro různé skupiny uživatelů (silniční dopravci, zasilatelé a speditéři, odesilatelé a příjemci, veřejná správa a studenti). Jednotlivé moduly popisují různé aspekty kombinované přepravy, ať už je to právní rámec, technika používaná v kombinované přepravě, informace o využití železničních tratí nebo finanční aspekty využití kombinované přepravy. Pro řadu uživatelů může být inspirativní kapitola představující různorodé přístupy k využití kombinované přepravy v praxi. Samostatně je v mapovém podkladu zpracován přehled tuzemských terminálů a provozovaných vlakových linek s kontakty na provozovatele terminálů i daných linek. Celý e-learning lze ukončit testem, který prověří znalosti zájemců o kombinovanou přepravu.

<https://www.cdv.cz/tisk/cesko-jiz-podporilo-kombinovanou-prepravu-vice-nez-miliardou-korun-na-jeji-podporu-zamiri-dalsi-prostredky>